

ליג לתורכייה מנמל חיפה, והאוצר עומד לקבל 138 אלף דולר, תמורת 11 אלף הדולרים, שהקציב לייצור המכונות.

יורדים

בומראנג

משך השבועיים האחרונים נגלה לעיני הדיירים עובדים ושביתים ברחוב נחלת בנימין, חל אביב, מחזה דרמתי: עשרות גברים, נשים וילדים, ישבו באוהלים עשויים שמיכות ליד משרדי הסוכנות היהודית. אפילו הגשם השוטף לא שיכנע אותם לעזוב את מקומם. היו אלה עולים מהודו, שהגיעו לישראל לפני שנים מספר, ודרשו עתה מן הסוכנות להחזירם לישראל.

טענו שובתיהם: "הסוכנות לא קיימה את הבטחותיה. כמעט שאין כאן עבודה, ואם אנו כבר משיגים עבודה, אנו מקבלים את

על הפסקת שיוק החמאה, הצליחו סוחרים זרזים לרכוש כמויות גדולות של חמאה ב"מחיר הסמלי, למכור אותן בשש לירות הקילו.

בינתיים החלה החמאה, שנשארה במחסני הקירור, להעלות באשה. הצרכנים היו מלאי מרירות. המחסור בשמנים גדל עד בלי גשוא. דומה היה כי כל הפרשה תסתיים בצחנה אדירה, אילולא התערבה הדסה, הפעילה הדיירים היהודיים באמריקה, לחצה על ממשלת ארצות הברית, השיגה תוצאות חיוביות: ב"שבוע שעבר שבו האמריקאים והחזירו את מכירת החמאה.

אולם הפרשה לא נסתיימה בלי ועזועים ואפתעות: השבוע, כאשר נבדק מלאי החמאה, נתברר שנותרו רק 3500 טונות במקום 4000 הטונות שנאמרו לפני חודשיים. כדי למנוע צחנה נוספת יצטרכו עתה השלטונות לבדוק אם היתה טעות באומדן, או שמא הצ"ח

יוצאי הודו כמקום שבתיהם
מה אנחנו? שירות תחבורה?

המשכורת באיחור של שלושה חדשים. אחר דים מהם סיפרו שהם נאלצו למכור את תלרי שי המשכורת שלהם במחצית ערכם, תמורת מזומנים. מנהל-המחלקות של הסוכנות, ש"יירו מירושלים, הבטיחו לעיני במצב ולנ"סות לשפר אותה, אך השובתים דק חייבו: "אנו מכירים את ערך ההבטחות שלהם."

הדברורים עקצו. לאמיתו של דבר היה בומראנג שחור, ככל בומראנג, לנקודת מורצאו ופגע בשולחיו. השליחים הראשונים של הסוכנות שהגיעו להודו מצאו שם קהל ציוני נלהב. הם לא החמיצו את ההזדמנות, תיארו את המצב בארץ בצבעים חרודים. יהודי הודו הקשיבו ברסס, קיבלו את דברי השליחים כתורה מסיני.

כאשר חזרו השליחים לישראל, זרמו בעקבותיהם מאות יהודי הודו. אולם במהרה נוכחו האחרונים לדעת כי ההבטחות היו רק הבטחות: הם נאלצו לסחוט את החלב מעשני הפרות, והדברורים עקצו אותם, בטרם חיתרו על דובשן. יתר על כן, העולים שוכנו ב"קריית-שמונה הגלילית, אשר אקלימה היה קר בהרבה מזה של עיר-מולדתם, בומבאי, אחדים מן העולים ערכו לפני שנה שבת"שבת ליד משרדי-הסוכנות, אילצו את הסוכנות להחזירם לבומבאי על חשבונה. עתה הח"ליטו הנותרים לנסות את אמצעי-השיכנוע שלהם.

שביתה שנייה. השובתים לא ידעו כי אותה שעה נערכה שביתה-שבת אחרת ליד משרדי-הסוכנות בבומבאי: היורדים מישראל דרשו מן הסוכנות להחזיר אותם לציון, ארץ-ההבטחות.

אמר יעקב עופר, דובר מחלקת ההסברה של הסוכנות בתל-אביב: "אנו מעריכים את מצבם הקשה של השובתים ואנו מוכנים לש"פר אותם. אבל אין אנו יכולים להסכים להחזירם להודו על חשבוננו. מה אנחנו? שירות"תחבורה?"

ביום ב' שעבר מצא המטה הארצי של משרד-היישוב פתרון זמני לבעייה הדרמ"תית: מישהו ראה את הילדים הקטנים ש"ה

ליחו 500 טונות חמאה להסתגל לשוק הש"חור אפילו דרך הכתלים העבים של המחסנים.

תעשייה

138 : 11

המסגר מרדכי מרדיקס, היה טיפוס דוון קר שוטי אולם הוא לא נלחם בטחנות-רוח: אורכיו העיקריים היו מכונות התפירה הזרות, שהציפו את שחקי-הארץ. מרדכי היה משוכ"נע כי אפשר להפיק מכונות תפירה על טהרת התוצרת הישראלית. הוא הפעיל את נסיונו הרב בשטח המסגרות, הצליח לייצר מכונות מושלמות מחלקים ישראליים. תוצרתו מצאה להם קונים רבים, אולם הוא אפילו לא היה יכול לחלום על ייצוא: מכונות התפירה של מרדיקס עלו 300 ל"י, שעה שמחירה של מכונות-תפירה בשוק הבינלאומי היה 60 דולר.

אולם הצעד הראשון כבר נעשה. בעקבותיו של חלוץ מכונות-התפירה הלכו אחרים, בע"ל אמצעים גדולים יותר: שני השותפים שומאן וגולדבלום, עולים חדשים מפולגיה, שעסקו במכונות-תפירה בארץ-מצאם, בדקו את האפשרויות, מצאו שאפשר להקים בארץ מפעל גדול למכונות-תפירה, אשר ייצא את תוצרתו לארצות הסמוכות.

הביאו את חלקי המכונות העיקריים, שעלו 80 אלף דולר מחוץ-לארץ, במסגרת של הע"ברת הון. אחר הזמינו דושות, לגלגלי-דושות וראשים בבתי יציקה ישראליים, הטילו על מפ"עליה-נגרות ארגו ותדריה להכין את השולח"נות למכונות-התפירה. התוצאה: מכונות-תפירה מושלמות, שנתקבלה בהתלהבות בשוק ה"תורכי.

התורכים לא היו היחידים שהתלהבו. גם אילי התעשייה והמסחר של ישראל התפעלו מן המוצר החדש, נחלצו לסייע להפצתו. הע"שיין גרשום גורביץ רכש 50% ממניות מפעל המכונות. האחים מאיר העמידו לרשותו את מנגנונם המסועף לעסקי יבוא וייצוא. מכ"נות המפעל החדש הופעלו במלוא הקיטור.

השבוע נודעו התוצאות הראשונות של ה"פעולה: 2000 מכונות תפירה עומדות להפ"ח

תולדות

אפתעה לזומין

החברה הירושלמית לתעשיית סיגריה בע"מ

חינוך

1 רבי-אלוף = 2 אלופים

מצביא טוב יודע לבחור, בשעת הצורך, את הזמן הטוב לכניעה. השבוע הוכיח מצ"ח ב"א הפלמ"ח, יגאל אלון, כי הוא יודע גם לבחור את השעה הטובה להכנעה.

את ידיעתו זאת הוכיח כשקם ממיטת הח"למתו בבית הבראה קיבוצי, יצא לחיפה לתורך בין שובתיו התכניון להנהלתו. קדמו לו אלוף יוחנן רטנר, נספח צה"ל במוסקבה לשעבר ובעצמו פרופסור התכניון (לבנין), שנכשל בניסיון התיורך וראש עיריית חיפה שופע המרץ, אבא חושי, שנכשל אף הוא.

אלון, שחש באחרית העייפות משיבתה ש"עטתה את 1400 השובתים, נפגש עם מנהל התכניון, רבי-אלוף יעקב דורי, לשיחה ממו"שכה, שב לסטודנטים השובתים, יעצם להפ"סיק את השביתה. בינתיים פנה רטנר שנית אל דורי, הוציא ממנו הבטחה כי ביצוע סעיף התקנון הקפדני, ששימש כעילת הש"ביתה, ייעשה ב"עין יפה וברוח טובה".

המנצח האמיתי לא היו שני אלופי מלחמת העצמאות, כי אם רבי-אלוף מלחמת העצ"מארת. למעשה נוצחו הסטודנטים לאורך כל הקו, יצטרכו ללמוד גם להבדל לפי תקנון מח"מיר, החורץ את דינו של סטודנט, אם נכשל במקרים מסויימים, אפילו בכתיבה אחת בלבד.

מזון

מסתורי החמאה

עסקני הדסה היו מלאים שמחה: ממשלת ארצות-הברית לענתה לבקשת האירגון, הע"ניקה לו 10 אלפים טונות חמאה, אשר תח"לק לאוכלוסיית ישראל**. עתה לא יסבלו עוד הישראלים ממחסור כרוני בשמנים.

ממשלת-ישראל שמחה אף היא על החמאה, אשר נפלה מן השמיים המוככים של הודו סם. אולם המבצע של הדסה לא נראה לה הוגן: לא יהיה זה מן היושר לחלק חמאה חנים לכל הצרכנים, מבלי להפלות בין עני לעשיר. היא דנה בעניין, מצאה מוצא הוגן יותר: הוחלט למכור את החמאה במחיר סמ"לי של לירה הקלו, להקדיש את התמורה לצרכי סעד.

האמריקאים, המצטיינים באהבת-ביונס, לא ראו בעין יפה את הביונס אשר עשו הישר"אליים במתנותיהם. תגובתם על החלטת ממ"שלת ישראל היתה מהירה: הם הטילו איסור על מכירת החמאה האמריקאית, שנותרה עד"יין בבתי-הקירור בארץ.

דאן נעלמו 500 טונות? הקפאת מלאי החמאה האמריקאית חיממה את תיאבונם של כרישי השוק השחור. למרות האפול שהוטל

* אלון נובל מפצע ישן ברנגלו, נזקק מדי פעם לתקופות הבראה.

** ממשלת ארצות-הברית אינה מחלקת עו"דפי-מזון למדינות, אלא רק למוסדות.

מתארגנת חבורת "הכ"ף"
המעוניינים להצטרף מגיל 17 ומע"לה יפנו לת. ד. 2082, תל-אביב עכו"ר "הכ"ף".
(חברה היודעים לעשות שמח, כאן מקומכם.)

רחוב אחד-העם 11
תל אביב